

Wetswijziging houtsnippers als bodemverbeteraar

Tot voor kort mochten houtsnippers niet in de bodem ingewerkt worden. In april 2024 werd de langverwachte wetswijziging voor het inwerken van houtsnippers als bodemverbeteraar doorgevoerd. Een grondstoffenverklaring aanvragen om houtsnippers in landbouwbodem in te werken is verleden tijd! Dit artikel ligt de nieuwe wetswijziging voor het gebruik van houtsnippers als bodemverbeteraar toe.

Fientje Verbruggen, Projectcoördinator Boeren natuur Vlaanderen

Tot voor kort werden houtsnippers door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) onder de categorie van afvalstoffen geplaatst. Hierdoor was het zonder grondstoffenverklaring niet mogelijk om deze natuurlijke bodemverbeteraar onder te werken in landbouwbodem. Na jarenlang experimenteren, informeren en discussiëren, wordt er naar onze aanbevelingen geluisterd. In december 2023 kreeg het voorstel tot wetswijziging de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

Dit voorstel werd in april 2024 opgenomen in het Vlarema. De aangepaste wetgeving vind je onder artikel 2.3.3.5. van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema).

Wat vooraf ging

Doordat houtsnippers gecategoriseerd werden onder 'afvalstoffen', was het niet mogelijk om deze natuurlijke hulpbron in te zetten als bodemverbeteraar zonder grondstoffenverklaring.

Er zijn echter veel voordelen aan het inwerken van houtsnippers in de bodem, zowel voor landbouwer als maatschappij. Zo wordt de CO₂ die bomen uit de lucht halen, opgeslagen in de bodem. Door de aanbreng van organische stof in de bodem zal de water-luchthuishouding geoptimaliseerd worden waardoor het waterhoudend vermogen vergroot. Ook het bodemleven krijgt een boost waardoor de bodem zich beter kan verweren tegen ziektes. Alles bij elkaar verhoogt de bodemgezondheid en bij uitbreiding de gewasopbrengst door het gebruik van houtsnippers als bodemverbeteraar.

Sinds 2017 heeft Boeren natuur Vlaanderen vijftien projecten over heel Vlaanderen rond het inwerken van houtsnippers als bodemverbeteraar op



landbouwgronden gerealiseerd, telkens in samenwerking met onderzoekspartners zoals de Bodemkundige Dienst van België, PCFruit, Hooibeekhoeve, KULeuven, Pibo-Campus, PVL Bocholt ... De projectresultaten werden via demonstraties, infoavonden, webinars en artikels bekendgemaakt aan verschillende stakeholders zoals landbouwers en gemeentebesturen, maar ook beleidsmakers en andere organisaties. Ook OVAM werd betrokken bij de uitvoering van verschillende projecten en bij de verspreiding van de projectresultaten.

In 2020 kwam er schot in de zaak. OVAM agendeerde een voorstel tot versoepeling van de wetgeving rond het gebruik van houtsnippers als bodemverbeteraar op de stuurgroep 'Open Ruimte.' De discussies over hoe deze wetswijziging er zou uitzien, werden gestart. Verschillende voorstellen, van een versoepelde grondstoffenverklaring tot een beheerplan voor kleine landschapselementen werden op tafel gegooid en door verschillende partners ingevuld met hun ervaringen. Vier jaar later, na verschillende nota's aan beleidsmakers, discussies en overleggen met stakeholders, is de wetswijziging in voege getreden.

Huidige wetgeving

Sinds april 2024 worden houtsnippers uit landschapsbeheer niet meer gecategoriseerd als afval. Het is dus niet langer verplicht om een grondstoffenverklaring aan te vragen indien je houtsnippers wilt inwerken in de bodem. De huidige wetgeving stelt dat houtsnippers op actieve landbouwboodem ingewerkt mogen worden indien zij voldoen aan volgende samenstellingsvoorwaarden:

- Minimaal organischestofgehalte van 80% op droge stof;
- Minimale koolstof-stikstofverhouding van 50;
- Minimale koolstof-fosforverhouding van 500.

Je moet dus nog steeds een analyse uitvoeren op de hoop houtsnippers die ingewerkt zal worden. Afhankelijk van de grootte van het perceel waar de houtsnippers worden ingewerkt, moet je meerdere stalen nemen. Deze analyse moet je kunnen voorleggen bij eventuele controle.

Daarnaast zijn er nog enkele voorwaarden rond de afkomst van de houtsnippers. Zo mogen deze bijvoorbeeld niet afkomstig zijn van recyclageparken en afvalverwerkende bedrijven, uit de aanleg en onderhoud van tuinen (dus geen haagscheersel, bladeren ...) en mogen ze niet van buiten het Vlaams Gewest komen. De exacte wettekst is terug te vinden in Vlarema artikel 2.3.3.5.

Toepassing houtsnippers als bodemverbeteraar

Wil je als landbouwer houtsnippers in de bodem inwerken om het organischestofgehalte te verhogen en de bodemgezondheid zo verbeteren? Dankzij de versoepeling in de wetge-

ving moet je dus geen grondstoffenverklaring meer aanvragen. Enkel een eerder beschreven analyse is nodig. Je kan nog steeds beroep doen op de ecoregeling van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Echter, de ecoregeling voor het gebruik van houtsnippers om het organischekoolstofgehalte van de bodem te verhogen stelt dat de gebruikte houtsnippers bedrijfseigen moeten zijn. Je moet dit via de verzamelaanvraag aantonen. Let wel op: de ecoregeling maakt een eigen berekening om te bepalen hoeveel hout uit het aangegeven kleine landschapselement kan vrijkomen bij regulier beheer. Daarnaast moet je steeds aan de wetgeving voldoen. Dus ook wanneer je houtsnippers via de ecoregeling inwerkt, moet je steeds via een analyse bewijzen dat de houtsnippers conform Vlarema zijn. ■

i Heb je vragen over de nieuwe wetgeving of de ecoregeling?
info@boerenatuur.be of 016 28 64 64



Sinds april 2024 is het niet langer verplicht om een grondstoffenverklaring aan te vragen indien je houtsnippers wilt inwerken in de bodem.